

Okrog nas

Italijanski tredentisti izkorisčajo slenjno priložnost za napad na Jugoslavijo, četudi jo v resnici potegnejo za lase na dan. Zadnje čase so se lotili posebno obrekovanja naše vojske in njene borbene sposobnosti. V ta namen jim je prav prišel obisk ameriškega pojega ministra Franka Pacev in razgovori, ki jih je imel z našim general-stabom in maršalom Titom.

V svojem poslanstvu je spregovoril sam vojni minister, ko je dejal, da naši obiskateli vse države, ki sprejemajo ameriško vojaško pomoč, in se z njimi posvetovati o nadaljnjem sodelovanju. Toda Italijanski tredentistični tisk komentira Pacev obisk po svoje-

Pomanjkljivosti pri izvajjanju arondacije v okraju

V ptujskem okraju kakor tudi drugje je bila izvedena tekom letosnjega leta arondacija zadružnih obratov, ki je, posebno v nekaterih predelih, dvignila precej prahu in nezadovoljstva. To je razumljivo, ker je dejstvo, da je bilo ljudem mnogo premalo dopovedana potreba po arondaciji in ker je prav to sovražnik izkoristil ter mobiliziral v bistvu tudi poštene ljudi proti temu.

Danes je že večini kmetov jasno, da se bo v bodoče obdržalo le še veliko posestvo, posebno če upoštevamo ostro mednarodno konkurenco na tržišču kmečkih pridelkov, predvsem pa tisto, ki bo najboljše opremljeno, ki bo čim več dela opravljalo s strojem in čim manj z najeto težko delovno silo. Kmetje se bodo o tem tudi lahko prepričali, čim prej se bodo, tem bolje zanje. Za to pa tudi ni čudno, če se stremljajo arondacijo in komisacijo to doseči, kjer se pač najprej da. Seveda mora imeti vsaka takšna arondacija namen pomagati kmetu v njegovem razvoju na poti za večji in cenejši pridelek. Dokler ima ta namen in dokler ga ni dosegla, je upravičena, pravilna in koristna. Dejstvo pa je, da so pri nas ponokd pri izvajjanju arondacije zaledovali druge cilje, takšne, ki z navedenimi nimajo nič skupnega, tako da se je ta v svojem bistvu napredna akcija izmaličila.

Toda v Rimu so najbrže že pozabili, da so se Grki in Turki odrekli italijanskega glavnega poveljnika za južni sektor in se raje podredili ameriškemu admiralu Carneyu, tako da je Italijanom tudi v Atlantskem paktu ostalo poveljstvo nad lastnimi silami. Grki in Turki niso pozabili Mussolinijevih imperialističnih appetitov po tujem, zadevajo pa se tudi, da so ideje pokojnega duceja v današnji Italiji izredno gre.

Ce italijanski tredentisti misijo, da bodo skušali svetovno javnost preslepoti s takimi komentarji, se sebe motijo. Jugoslovansko vodstvo ne bo prishtopilo na nikakršnem paktom, najmanj pa takim, kjer bi imeli vodilno besedo ljudje, ki se se niso odrekli svojih teženj po tujem. Zato so tudi ti manevri italijanskega tiska, podprtji od sedanja De Gasperijeve vlade, padli v vodo. Njim je jasno odgovoril tudi ameriški vojni minister, ko je na vprašanje pisnika italijanske uradne agencije ANSA dejal, da Jugoslavija lahko sklene dogovore ali pakte po lastni uvidnosti, kakor pač sama želi, ker je to njena pravica. Vsako vsljevanje ali dirigiranje je potem takem odve.

V ponedeljek sta se prvič sestali posebni delegaci Avstrije in Jugoslavije v Štajerskem mestcu Bad Gleichenberg, da se domenita o tako imenovanem malem obmenjem prometu in o dvolastništvu. Načelen sklep je bil sprejet že ob nedavnem obisku avstrijskega zunanjega ministra dr. Gruberja Jugoslaviju, sedaj gre samo za uresničenje tega sporazuma. V poštev za obmejni promet pride okrog 130 Štajerskih in koroških obmejnih vasi tostran in onstran meje. Po prvih vseh stih delegacij v torki samo izmenjali pozdrave in določili dnevni red konference. Resnica je, da se sporazuma močno veselijo posebno avstrijski kmetje. Resnica pa je tudi, da so nekateri nepočeni ljudje pri nas raznesli nevredne vesti, če da bodo sedanji avstrijski državljanji dobili spet nazaj usona posvetova, ki so jim bila zaplenjena v duhu posebnega odloka AVNOJ-a zoper narodne izdajalce in okupatorje sodelavce v pretekli vojni. O sklepni konferenci domo poročali prihodnje, ko bodo razgovori že bliže kraju.

Ko že govorimo o Avstriji, naj še omenimo, da je sovjetska vlada pred dnevi odklonila zahodno ponudbo o sklenitvi skrajšane mirovne pogodbe, po kateri bi dobila Avstrija suverenost in se rešila zasedbenih sil. V Washingtonu, Londonu in Parizu namreč menijo, da bi se o podrobnostih širše mirovne pogodbe lahko domenili pozneje, posebno o onih točkah, ki so ostale še do danes nerešene. Moskva je predlog zavrnila brez dvoma z željo, da še nadalje izkorisči oni del avstrijskega gospodarstva, ki ga ima pod zasedbeno kontrolo, in da umečno vzdržuje mednarodno napetost na tem delu sveta. Na Madžarskem so »zamenjali« vladnega predsednika Dobija z Rakosijem, dosedanjim glavnim tajnikom madžarske kominformistične stranke. Slišijo se nadalje glasovi, da sta prišla v nemilost Moskve albanski nasilnik Enver Hodža in njegov kolega Cervenkov. Verjetno bomo že v kratkem spet lahko slišali o »čistki« v obeh deželah. V New Yorku je pričela z delom komisija OZN za raznorozširitev. Pomenila naj bi se o najnovzejem ameriško-britansko-francoskem raznorozširitem načrtu, ki ga na splošno smatrajo za doslej najbolj sprejemljivega za vse velesile. Sovjetski predstavnik Malik pa se je namesto odgovorova raje lotil starih obtožb zoper Američane o »bakteriološki vojni«, ki da jo le-ti uganjajo na Kotonu.

Ozorno se še malce na Egipt! V času, ko je egipčanska vlada pričela razprav-

držati izključno arondirano zemljo tistih zadružnikov, ki želijo izstopiti ter jim dati zemljo tistih, ki ostanejo, ali pa tisto zemljo, ki jo je KDZ prejela iz agrarnega skladu.

Ti primeri kažejo, da zadružniki niso upoštevali razpoloženja množic in da takata politika ni usmerjena v pravcu ustvarjanja enotnosti in proizvajalnega sožitja med vsemi delovnimi kmeti.

Partijske organizacije in organizacije OF, ki so že začele s popravljanjem našak, bodo morale zastaviti vse sile, da se vse te odpravijo, ker le-te same po-

glablajo prepad med delovnimi kmeti-zadružniki in privatnimi proizvajalcii. Iz videa ne smejo izgubiti dejstva, da more graditi socializem (in to zavestno) le velika večina delovnih kmetov, ne pa samo peščica, pa čeprav so ti najzavestnejši.

Ne bi bilo odveč omeniti še, da ti odkloni od naše linije močno škodujejo nadaljnji rasti patriotske zavesti naših ljudi in s tem obrambni pripravljenosti države, kar je eden od pogojev za mirno in nemoteno socialistično građitev.

Zaradi suše prizadeti živinorejci, pozor!

Suša je prizadela v ptujskem okraju zelo občutno poljedelstvo, pa tudi travništvo in s tem neposredno tudi našo živinorejico. Da se vsaj nekoliko olajša to stanje, je bil pri okrajnem ljudskem odboru postavljen štab, ki bo skrbel za pomoč prizadetim po suši.

Stab daje kmetovalcem živinorejcem nekaj nujnih napotkov:

1. S krmu (senom) je treba štediti kolikor se le da.

2. Spraviti je treba vse, kar se da uporabi za krmu preko zime, predvsem pa za mesec februar-april, torej za čas, ki je glede krme najbolj kritičen.

3. enega izhodov nudi silaža (tudi preproste jame, kadi itd. so prav uporabne).

4. Vsi kmetovalci imajo možnost izkoristiti pašo, kjer je to le količaj možno (sedaj po dežju bo paše več ka-kor doslej).

5. Krmiljenje živine naj bo glede na

skromne zaloge krme, skromno. Močenje krmil, rezanje, mešanje rezanic s slano vodo, dodajanje rudinskih in vitaminskih primesi je izhod iz težkega položaja.

6. Kmetijske zadruge naj na svojem področju pregledajo živino. Izloči se naj manjvredna, slaba in bolna živila. Ni-kakor pa se ne sme dopuščati klanjanje plemenske živine.

7. Vlada LRS je dala na razpolago 30 milijonov dinarjev za dobo 6. mesecev. Ta kredit lahko dobijo živinorejci za nakup krme in dr. Kredit se vraca preko zadruž s prodajo pridelkov (mleka, živine itd.).

8. Okrajni štab bo poskrbel za potrebe okraja krme, močna krmila. Ne-kak teh krmil se že deli preko KZ. Te so dobiti tudi vsa navodila.

9. Pojasnila glede navedenega dobi vsak zainteresiranci pri štabu — kmetijski odsek soba štev. 34, drugo nadstropje OLO.

Ponovna reorganizacija odkupa klavne živine v ptujskem okraju

Upravni in nadzorni odbor Okrajne zadružne zveze v Ptiju je na skupni seji dne 16. t. m. pretresal problem odkupa klavne živine. Njegova pravilna rešitev je nad vse perefa prav z ozirom na izredno sušo, ki povzroča nenormalno velik dogon živine za prodajo in s tem omogoča raznim brezvestnim nakuvovalcem, da s pretiranim zniževanjem cene klavne živilni ovirajo stabilizacijo živinskega trga.

Energičen poseg KZ v promet s klavno živino se je vidno obnesel, se je pa pokazala potreba po nekaterih spremembah dosedanjega odkupnega načrta. Prevelika drobitev odkupnih mest (po dosedanjem načrtu enkrat tedensko na sedežu vsake KZ) se je pokazala za odkupna podjetja nepraktična in tudi niso mogla obvladati, pa se je zaradi tega upravni odbor OZZ zedinil v tem, da se odslej področje okraja razdeli na 8 odkupnih centrov, na katerih se bode v bodoče razen rednih sejmov v Ptiju in Ormožu odku-

povala klavna živila po enkrat me-seno.

Ti centri in dnevi odkupa na njih so slednje:

1. Središče: za KZ Središče in Obrež — vsaki drugi ponedeljek v mesecu. Prvi sejem bo dne 8. sept. t. l.

2. Moškajnici: za KZ Moškajnici, Goršnica, Dornava, Pacinje, Polenšak in Juršinci — vsaki drugi četrtek v mesecu. Prvi sejem dne 11. sept. t. l.

3. Lovrenc Dr. p.: za KZ Cirkovce, Slikole, Lovrenc, Sela, Ptujska gora, Makole, Majšperk in Stoporce — vsaki drugi petek v mesecu. Prvi sejem dne 12. sept. t. l.

4. Borl — Zadružni dom Muretinci: za KZ Stojinci, Muretinci, Gajevci, Bu-kovci, Zavrč in Cirkulane — vsako drugo soboto v mesecu. Prvi sejem dne 13. sept. t. l.

5. Ormož: za KZ Ormož, Velika Nedelja in Podgorci — vsaki četrti ponedeljek v mesecu. Prvi sejem dne 25. avg. t. l.

6. Ptuj: za KZ Vurberg, Grajena, Rogoznica, Hajdina, Turnišče, Slovenska vas, Markovci, Trnje, Starše, Placar in Videm — vsaki četrti četrtek v mesecu. Prvi sejem dne 28. avg. t. l.

7. Podlehnik: za KZ Podlehnik, Zetale, Dolena in Leskovec — vsaki četrti petek v mesecu. Prvi sejem dne 22. avg. t. l.

8. Trnovska vas: za KZ Vitomarci, Destrnik in Trnovska vas — vsako četrti četrtek v mesecu. Prvi sejem dne 23. avg. t. l.

Klavna teleta in prašiči se bodo pre-vzemali še naprej na dosedanje način in na dosedanjih mestih in sicer vsako sredo.

V samem načinu odkupa ni nobenih novih sprememb, KZ imajo le organizirati dogon, odkupna podjetja bodo živilo po direktni pogodbi prevzela na-ravnost od proizvajalcev, le da bodo živilo izplačevala KZ in jo nato fakturirale prevzemnikom. Pri tem ni potrebno prav nikakršnih posrednikov, nakupovalcev in prekupevcov, ter jih moramo zaradi njihovega zanesljivo skodljivega dela odstraniti z našega živinskega trga. Na vseh teh odkupnih mestih bo ob dnevnih odkupov prisoten tudi po en član Okrajne zadružne zveze, ki bo nadziral odkup in na licu mesta odklanjal vse pomanjkljivosti in napake, ki bi se dogajale.

Dolžnost producentov, KZ in socialističnih podjetij za odkup živilne je, da stežljivi trgi v današnjih živinorejci težki okoliščinah čim bolj stabilizirajo in zato je potrebno, da prvi, drugi kot tretji to iniciativi z vsemi sredstvi podpori.

Proslava

10. obletnice ustanovitve prvih štirih slovenskih brigad: Tomšičeve, Sercerjeve, Cankarjeve in Gabčeve — bo 13. in 14. septembra v Dolenjskih Toplicah pod Rogom. Ta proslava bo doslej največja počastitev žrtv in zgodovinskih pridobitev narodnoosvobodilnega boja.

Glavni odbor Zveze borcev Slovenije poziva vse svoje članstvo, vse slovensko delovno ljudstvo, da se proslave udeleži v čimvečjem številu. V ta namen bodo stavljeni na uporabo vsa prevozna sredstva vseh vrst in je dovoljena četrtna vožnja.

Da bi priprave čim uspešnejše potekale, je Pripravljali odbor za proslavo na sestanku z zastopniki okrajnih odborov Zveze borcev sklenil sledeče:

1. Vsi okrajni odbori Zveze borcev naj takoj povabijo k sodelovanju vse druge organizacije in izberejo pripravljalne odbore za obisk proslave; isto naj store tudi občinski odbori Zveze borcev.

2. V času pred proslavo naj se vršijo vsebinsko primerne příprave, kjer le možno, s pozivom na čim bolj množičen obisk proslave; partizanske kulturne skupine naj obnovijo svoje programske nastopajo z njimi tudi drugod, ne samo 13. in 14. septembra v Dol. Toplicah.

3. Do 31. avgusta t. l. naj pošljajo vse okrajni odbori Zveze borcev Pripravljajušemu odboru za proslavo (Glavni odbor Zveze borcev NOV Slovenije, Ljubljana, Erjavčeva 16) število udeležencev, želje glede načina potovanja, predlogje in vprašanja.

4. Vsa potrebna navodila bo Pripravljali odbor sproti javljal po časopisu in po radiu. Pripravljali odbor

Sprejeli so tekmovanje za izdelavo pravilnikov

Ptuj, 16. avg. (PL). Krajevni odbor sindikata trgovskih delavcev in nameščencev v Ptiju je sprejel tekmovanje, ki ga je napovedal Krajevni odbor sindikata trgovskih delavcev v Mariboru vsem trgovskim kolektivom na področju LRS in se bo boril za to, da bosta Ptuj in ptujski okraj izdelala najkvalitetnejše tarifne pravilnike do 15. septembra t. l. ter da bo največ pomagal osnovnim sindikalnim organizacijam pri sestavi pravilnikov.

Posledice letošnje suše

Letošnja zima, slana in suša so krive težkih posledic v našem kmetijstvu. Po približnih ocenitvah je v državnem merilu letos 35.000 vagonov manjši pridelek žita in pšenice kot lanski, pridelek ječmena 9000 in ovs 6000 vagonov manjši od lanskega.

Gospodarski svet FLRJ bo razpravljal o ukrepih, kako zavarovati kljub manjšemu pridelku oskrbovanje prebivalstva z živil.

Pričakuje se, da bo pridelek koruze do 3

Ribarska zadruga in njen delo

Ribe so takoj za sesalci najvažnejše zivali za ljudsko prehrano. Lajko rečemo, da sta lov in ribolov najstarejši slovenski opravili. Z razvojem živinoreje in smotrnega gospodarjenja s kulturnimi rastlinami izgubila lov svoj pomen, med tem ko pomen ribolova še vedno naraste.

Najvažnejše je seveda morsko ribarstvo, medtem ko ima sladkovodno podrejeno vlogo. Regulacija rek, izkoristitev vode v industriji, jezovi, milanske zapore in nesnaga iz tovarni močno ovira ribarjenje v rekah. Z ureditvijo ribnih stek, cistilnih naprav v tovarnah in z načrtom vzgajanjem ribnjaka na raščaja v ribogojnicah lahko dvignemo način ribarstva in mu zopet damo važno mesto v splošni ljudski prehrani.

Kako gospodari Ribarska zadruga v Ptiju od svoje ustanovitve do danes, homo videli v naslednjem. Ribarska zadruga v Ptiju je bila ustanovljena 30. maja 1946. leta. Za takoj v začetku je pristopilo 91 članov. To število je od takrat do danes močno naraslo. Sedaj šteje zadrugo že več kakor 700 članov in upravlja z vsemi odprtimi vodami v ptujskem okraju in daje pravice ribarji vsem članom zadruge proti govtovim odškodnini. Pogosto se izvršijo zadružni ribolovi, posebno ob času drastične. Takrat ribe prodajajo za široko potrošnjo. Da pa ribi zarod ne izumre, vlagajo ribe iz več ribogojnic predvsem iz Dragomej, Hrastovec in Ouglina. V ta namen so vložili lansko leto okrog 60.000 kom. zaroda. Od tega okoli 10.000 kom. mladič krapa in 30.000 kom. ščuk. To je stalno zadrugo 146.972 din. Da ima zadruga še večje stroške, budi omenjeno, da znašajo stroški samo za zakupnino okrog 200

Iz kronike NOV

18. AVGUSTA 1942

Poškodbam zaradi zverinskega mučenja v ptujskih gestapoških zaporih podlegel heroj Jože Lacko.

Ob 10-letnici arretacije, mučenja in smrti naravnega heroja Jožeta Lacka.

V spomin na zadnje dneve in ure Lackovega življenja in v opozorilo mlajšim pokolenjem na početja fašističnih sovražnikov našega ljudstva, ki se je uprla okupaciji, nasilju in uničevanju narodnega gospodarstva pod vodstvom KPJ in tudi znagalo, priobčujemo ob 10-letnici Lackove smrti spomine na njegovo junaško zadranje.

Obnovljen Titov dom v Ptiju

Ptuj, 19. avgusta (CV). Mnogo pričakovljenejša kot prej je sedaj okusno preplešana fasada Titovega doma v Ptiju, za kar je izrabila uprava kina najbolj vroča meseca, ko Ptujčani najlaže pogrešajo kino. Urejena notranjost kina izpoljuje sedaj splošne pogoje za kino, zraven tega pa se bo moral uprava kina pozanimiti za boljše filme za novo kino sezono. V lanskem sezoni je bilo mogoče med obiskovalci kina slišati upravljeno kritiko glede predvajanja starih in nekvalitetnih filmov. V kolikor upravi to ne bo uspelo pri dosedanjih dobitviteljih filmov, si bo mogalo pomagati z drugimi, katerim bo lahko postavilo pogoje glede kvalitete, ne pa da bi se morala zadovoljiti z vsem, kar bi jilo dodeljeno.

Cebelarska razstava v Središču

Središče, 18. avg. (LP). Cebelarsko društvo v Središču je priredilo v dneh 15. in 17. t. m. v Prosvetnem domu v Središču cebelarsko razstavo. Pod geslom »Cebelici nam bodi vzor« je društvo razstavilo cebelarsko orodje, priprave, pa tudi pridelek in razne izdelke iz medu. Istočasno je bilo gostom posrezeno z medom, medicino ter slačičarskimi medenimi izdelki.

Razstava je bila združena s tečajem, ki ga je vodil član republike cebelarske organizacije in na katerem so obravnavali predvsem kužne bolezni cebel. Tečaj se je udeležilo okrog 40 cebelarjev iz središčne občine.

Stevilnim obiskovalcem cebelarske razstave v Središču je ugajalo razen medu in medici vse, kar je bilo videni in okusiti na razstavi.

Lacka, bi moral hišni delavec očistiti krvave madeže. Preden se je lotil tega dela, me je poklical ter mi pokazal krvave nohte s palcev na nogah. To mi je dalo misliti, da niso to Lackovi nohti in da so mu jih mogoče takrat trgniti z nog, ko je dvakrat močno zapnil. Ko sva stopala s Tementom ob Lacku proti celici, sva opazila, da je stopal bolj po petah in puščal za sabo krvave stopinje. Nisva se spomnila, da bi ga natančneje pogledala po nogah. Isti dan je bilo namreč v isti sobi mučenih in zaslišanih več oseb, vendar preje nismo opazili na teh strganih nohtov.

Zmrcvarjeni in zmučeni Lacko je imel še tolko moči in prisrbnosti, da našo je vprašal za svojo ženo in otroke, če je tukaj v zaporu. Povedal nama je tudi, da so ga pred prigonom v zapore mučili, preteplili in gonili po mestu. Vprašal je še za naznake Pihlarja, ki tisti dan ni bil v službi. To vprašanje ves večer ni moglo Tementu v glavo, češ kako le more bandit spraševali za naznake.

Naslednji dan sem bil službe prost. Zutrije pred 7. uro je bil Lacko v celici, kamor sva položila, nezavesten

PTUJSKI TEDNIK

Skrbinšek Franc iz Pobrežja je prikral okužbo s koloradskim hroščem

Ptuj, 20. avgusta (KV). Na področju mesta Ptuja je bilo več nedelj pregledovanje krompirišč zaradi koloradsko hrošča. Večina kmetovalcev in tudi delavcev se je resno zavzemala za to, da bi tega škodljivega odkrili in uničili, vendar na srečo ni bilo okuženih njiv. Le nekaj posameznikov je glede v teži prav lep uspeh.

Ribarjenje močno kvari unajarna pri Lenartu, ki naplavila v Pesnico nesnago in s tem uničuje ribi zarod. Tožba nad upravnikom usnjarne je v teku in je upati, da bo škoda kmalu, če je ne preprečena, vsaj omejena. Z ureditvijo cistilnih naprav je namreč močno preprečiti okuženje vode. To se do sedaj ni dogajalo in zadruga smatra, da je ta malomarnost, ki se mora v najkrajšem času odpraviti. Neprecenljivo škodo dela ribarjenju v Dravi veliko nihanje vode zaradi električnih central. Seveda so tu višji cilji in interesi, zato se še tako hitro temu ne bodo pomagati. Kljub temu je izkorisčanje ribolova še dovolj veliko. Lansko leto so dvignili ribiški okrog 11.650 kilogramov rib. Glavni delež tvorijo kajkavje bele ribe. Teh je bilo načolovljenih 10.162 kg, črnih rib 1496 kg. Od tega so načolili 103 kg samo sulcev in 1135 kg ščuk. Vsak riblje je dolžan študirati literaturo, da se pridruži v postopoma spoznavaju življenje v vodi. Največ ribičev lov v mrežo. Preteklo leto je dvignilo 516 članov dovoljenja za ribolov, od tega je 392 prijavljenih samo za mrežo, ostali pa za lov s trškom. Poleg tega je bilo še prijavljenih 140 mesečnih naročnikov za odrasle in 122 naročnikov-mladincev.

V zvezi s člankom, ki je bil objavljen v Ptujskem tedniku št. 33, protestiram Toplak Jakob iz Mostja št. 3 proti neresničnemu trditvam in lažem, s katerim me je obložil neki dopisnik.

Odločno izjavljam, da sta hčerkki posrečenega Vršiča, Kata in Marija, brez moje vednoči odšle v Juršinci in poklicke rešilni avto v Ptuj. Nihče ni slišal od mene, da nimam ozir, da ne dan vpregje za prevoz v bolnišnico.

Javnost pa naj še izve, da se je Vrbič zdravil v bolnišnici 14 dn. Na povratku domov pa ga je prevrnila vinjena Mahorič Polona iz Mostja št. 6 ter mu znova načolila že ozdravljeno roko in zraven še nogo. To naj velja kot opozorilo vinjenim voznikom in dopisnikom za točno poročanje.

Toplak Jakob, Mostje št. 3.

LJUDSKA TEHNIKA

Okrog nedeljskih moto-dirk

Ptuj, 17. avgusta (KN). Danes je priredil Avto-moto društvo Ptuj hitrostne motorne dirke v kolodvorskem drevooru v Ptiju, to je druge dirke v času obstoja društva.

Dirka ni bila organizirana v namenu, postaviti kakšen rekord v hitrosti vožnje, temveč le popularizirati točno ljudske tehnike, prikazati dejavnost avto-moto društva v Ptiju in zainteresirati javnost za njegovo delovanje.

Leta 1949 ustanovljeno društvo je izvedlo več patrolnih voženj, dvoje hitrostnih dirk, sodelovalo pri mnogih sličnih prireditvah, ki so jih priredila druga društva v okraju, pa tudi izven okraja, organiziralo je več skupinskih izletov svojega članstva, sodelovalo pri raznih akcijah v okviru vsakoletnega »Teden tehnike«, izvezhalo večje število tečajnikov in jih usposobljalo za vozače motornih vozil, sodelovalo pri prireditvah drugih množičnih organizacij in jim pomagalo predvsem s svojim voznim parkom, ustanovilo sedem avtomoto krožkov po vseh in jih pomagalo pri organizaciji raznih športskih tečajev, ter v vztrajnem delom uvelodilo vozni park, da ima danes en tovorni avtomobil, tri osebne, dvoje motornih koles in delavnico.

Primeri, ki se z njimi mora boriti društvena uprava, niso majhni, vendar bi na tem mestu omenili samo enega, ki dela odbornikom največ preglavljic in je predmet razpravljanja vsake društvene seje. Ta problem je primeren prostor za društveno delavnično in garazo. Ze zgoraj smo omenili, da društvo poseduje precej voznega parka, ki ga, razumljivo, mora nekje garazirati. Na drugi strani se sedanji društveni prostori nahajajo v centru mesta, kjer voziла ovirajo promet ter povzročajo neizbežen hrup. Vsega tega se društvo zaveda, vendar samo tega problema ne more rešiti.

Smatramo, da bi z malo volje in iznajdljivosti bilo možno društvu nuditi primerno garažo ter s tega mesta aperišimo na merodajne, da ta problem, če ga že rešujejo (mnogo verjetnosti sicer ne obstoji) enkrat tudi rešijo.

Ter v obraz popolnoma spremenjen: zabuhel in ves plav kot sliva. Iz ust so mu silile bele pene, pomešane s krvjo. S Temenom sva ugotovila, da je imel polomljena rebra, strto celno kost nad očmi ter vdočil prsniki koš in trebuh kot bi kdo po njem teptal. Po vsem telesu je imel močne podplutbe in tudi odprtne rane. Tudi nad senči je bila glava prebita in iz rane je curjal krije.

Pred predajo službe naslednjemu pazniku po 24 urah pazniške službe sva predlagala v raportu nujno zdravniško pomoč, česar pa Jerman niti gestapovci niso upoštevali, saj ni bilo navada, da bi političnim zapornikom nudili zdravniško pomoč.

Ko sva tretji dan po Lackovi arretaciji prisla s Temenom v službo, Lacka nisva našla več v celici št. 6, kjer sva ga postila, ker ga je Jerman premestil meddansko v celico št. 9, kjer se je nahajal že dalje časa zaprt težninski delavec Pohl Konrad iz Nove vasi pri Ptiju.

Ko je Jerman potisnil Lacka v celico št. 9, je se pristavil: »Evo ti, še en bandit kot si ti,« zapri celico in odšel. Pozneje sem zvedel, da Jerman ni bilo

prav, da je Temen spraznil celico št. 6, ker so gestapovci Lacka naslednji dan po privedbi zasliševali in mučili kar v celici, da so bile stene in tla krvave. Po Plohljih pripovedovanjih vem, da sta se z Lackom pogovarjala in da je hranil Lacka, ker zaradi prevelikih bolečin v zbitih rokah ni mogel držati žlice. Tako je bilo le prve dni, pozneje pa je Lacko ležal na slamarici v celico nezavest.

Dne 14. avgusta je bila v zgodnjih jutranjih urah po Ptiju velika hajka. Aretacije so se vrstile celo noč. Ob 7. uri zjutraj se je znašlo v ptujskih zaporih 42 oseb, večinoma delavci in nameščenci iz težninskih delavnic v Ptiju ter nekaj ostalih meščanov. Bili so razporejeni po celicah. Brez prisanka gestapa ni bilo dovoljeno predstavljati političnih zapornikov po celicah. Gledate Lacka upravnika zaporov ni vprašal gestapovcev, enako pa tudi ne glede trgovca Vrable, ki ga je prestavil iz druge celice k Plohlju in Lacku. Skupno s tem tremi pa je bil v celici št. 9 Še Grabar, ki je bil pozneje v Mariboru ustreljen. Pri stanju 115 oseb je bila v zaporih stiskala glede prostora, pa tudi glede hrane. V malih celicah so bili

čigar krompirišče je bilo okuženo. Ko je bila okužba slučajno ugotovljena, odkril jo je 11-letni šolarček, je gospodar zabil domaćim in sosedom, načelom, ker da sicer ne bodo mogli prodajati krompirja. Okužba njegovega krompirišča je bila odkrita 12. avgusta t. l. Tekom tedna so za primer zvedeli pristojni organi oblasti iz Ptuja in je bila 18. avgusta t. l. kontrola okužene njive, kjer je bilo najdeno večje število liličnik. Med poizvedovanjem organa iz Ptuja med vaščani v Pobrežju, kjer je ta njiva, je bil Skrbinšek o tem obveščen, nakar se je takoj odpravil v Ptuj, da bi sledil temen poznejem prijavil. Tako je podvzet vse, da se njiva razkuži in da se z vsakodnevimi pregledi ugotovijo morebitna okužba okoliških njiv. Skrbinšek Franc pa je zaradi prikrivanja okužbe po koloradskem hrošču prijavljen sodniku za prekršek.

Gledate na razširjenost okužbe s koloradskim hroščem v ptujskem okraju in na škodo, ki bo povzročena na skodljivcem, je treba ocenjevati skodljivost takih posameznikov, ki so doslej z opuščanjem pregledov in z neupoštevanjem navodil in ukrepov ljudske oblasti za obvarovanje naše prehrane in gospodarstva pred posledicami tega skodljivca, povzročili razširjenje okužbe krompirišča. Vsakomur so znane posledice, ki jih trpi naše sadjarstvo zaradi kaparja, zato se je treba toliko bolj boriti, da ne bodo opustošena še naša krompirišča, ki predstavljajo velik del bogastva prebivalstva ptujskega okraja.

Pomen prehrane za zdravje človeka

Sanit. teh. Kostanjev Ivo

(Nadaljevanje in konec)

Na zdravje ljudstva vplivajo v znaten meri razni činitelji, ki zavisijo od pravilne ali nepravilne prehrane, od katere bi bilo omeniti le poglavitev:

1. Pravilna sestava jedilnikov v družini, pred vsem pa v obratih družbenih prehrane, zlasti v mladinskih ustanovah. Za graditev organizma odnosno njegovo vzdrževanje, kritje energetskih potreb in tvorbo topote (posebno pozimi), mora hrana vsebovati v pravem razmerju vse potrebe sestavine in sicer:

a) beljakovine kot gradivo za celice in nadomeštanje odmrlega tkiva. Dnevna potreba odraslega človeka znaša nekako 90 do 100 gramov. Vsa ena trejtina teh naj bi bila živalskega izvora (meso, jajca, mleko itd.). Beljakovine naj vsebujejo jedilniki v dovoljni količini, ki so bogata na vitamino, to je zelenjava vseh vrst, predvsem dovolj paradižnikov, rumenega korenja itd.

b) maščobo, kot vir energije in topote, bodisi mesne ali pa rastlinske. Pri nehiglenškem ravnanju kaj lahko pride do onesnaženja in okužbe za konzerviranje pripravljene mase z raznimi kličami, ki povzročajo razkroj in tvorbo plinov. Zato moramo biti oprezni na takovane »bombirane« (vzvočeno na pihnjene) konzervne doze. Uživanje takih konzerv lahko dovede do težkih zdravstvenih okvar, v mnogih primerih do zastrupljenja s hrano.

Nezaščitena živila so neredko okužena z raznimi bolezniškimi kličami, zlasti tevevnih nalezljivih bolezni (tifus, paratifus in druge), ki postanejo tako posredniki za razširjanje takih bolezni, ki jih po pravici imenujemo zdravstvene »bombirane« doze. Uživanje takih konzerv lahko dovede do težkih zdravstvenih okvar, v mnogih primerih do zastrupljenja s hrano.

Mnogo je nevarnosti, ki pretijo človeku zaradi neprimerne prehrane (nesnaga, nepravilna priprava in ravnjanje s hrano) in ogrožajo njegovo zdravje. S postopnim dviganjem živiljenjskega standarda so morala naša skrb veljati tudi temu vprašanju. Vzgojiti bomo morali vrsto živilskih strokovnjakov, ki bodo zavestno pomagali v borbi proti temu pojavi, proti škodljivim vplivom hrane na zdravje človeka. S sistematičnim zdravstveno-prosvetnim delom med osebjem živilske stroki bi mogli že sedaj dosegati v tem pogledu mnoga izboljšanja. Apelirati moramo na to, da se bo osebje v živilski stroki do neke mere tudi samo izobraževalo, saj bo strokovno popolnejši uslužbenec po sredno tudi močan

Spremenjen razpored fluorografskih pregledov

Za več kakor mesec dni je prekinila ekipa rentgenskih pregledov ljudi na levem bregu Drave vseled okvare aparature. Rentgenski aparat je popravljen ter se fluorografski pregledi že vršijo v občini Markovci, pozneje v Rogoznici, kolikor je datum pregledov dosegel se po starem razpored. Za tiste občine, ki so bile izpuščene in ljudje niso bili pregledani, pa je datum potekel po starem razporedu, dajemo nov časovni razpored rentgenskih pregledov. V novem razporedu je spremenjen samo datum, dodan čas in kraj pregleda ostane nespremenjen na pozitiv.

Za dravljane, ki so rentgenski pregled opustili v domači občini iz katerega koli vraka, so vabljeni na rentgenski pregled v Ptuj na dan 14. in 15. septembra ob 8. do 12. ure. Pregled bo na trgu pred gostilno „Beli križ“ za ostankanje vseh občin okraja Ptuj.

Tukrat objavljamo razpored pregledov, ki se bo vrnil do vključno 5. septembra 1952. Nadaljnji razpored bomo objavili prihodnjih.

OBČINA DESTERNIK

31. 8. 1952 ob 8. uri za Vintarovci, mlin, Lovrec;
31. 8. 1952 ob 12. uri za Sejmišče Dernik;
1. 9. 1952 ob 8. uri za Janeževski vrh pri Pergu;
1. 9. 1952 ob 11. uri za Gomilce, Zlatič;

1. 9. 1952 ob 13. uri za Svetinci, First;

4. 9. 1952 ob 10. uri za Biščki vrh, Požegar;

4. 9. 1952 ob 14. uri za Desenci pri J. Benku;

5. 9. 1952 ob 8. uri za Levajnici 1 pri Pihlerju.

OBČINA TRNOVSKA VAS

1. 9. 1952 ob 14.30 za Trnovsko vas, Ločič pri Vaso;

3. 9. 1952 ob 8. uri pri kapeli;

3. 9. 1952 ob 9. uri pri Zoreč Št. 1;

3. 9. 1952 ob 9.30 v šoli;

3. 9. 1952 ob 10.30. gasilski dom;

3. 9. 1952 ob 11. uri za Biš, Muršec Jože;

3. 9. 1952 ob 12. uri za Biš, pri Salamun Francu;

3. 9. 1952 ob 13. uri za Crmlj, Svarc Jože;

Našli so utopljenca

Vid, 17. avg. (LP). Drava je v bližini Vida naplavila neznanega utopljenca v kopalkah, ki je po vsej verjetnosti umoril pri kopanju pri Mariboru.

Prevroča kri

Trniče, 16. avg. (LP). Radolič Ivan iz Prepolj, blvši zadružnik, je v pisarni vinjen napadel knjigovodjo in mu grozil, pretil pa je tudi predsedniku in zadružnikom, napit in nahujškan s strani posameznikov, ki jim je zadružništvo trd v peti. Sčasoma se mu bo že kri ohladila.

Sin edinec utonil

Borl, 15. avg. (LP). Pri kopanju je tukaj utonil edini sin Kelic Franc iz Slatine. Njegovo truplo so še isti dan potegnili iz Drave.

Prekopal je zid

Rogoznica, 15. avg. (LP). V noči 14./15. avgusta t. l. je vlonmec prekopal zid tukajšnje kovačije, se zvlekel skozi odprtino in pokračil v orodje in druge predmete. Osumljeneč je prijet. Preiskava je še v teku.

Predragi saharin

Ptuj, 17. avg. (LP). Kmetovalci s poddeljajo še vedno ne verjamejo, da prodajajo poslovance Preskrbe Ptuj saharin po 25 din v škatljicah, zato pa nasajo raznim prekupčevalcem s saharinom, ki ga zaračunavajo v istih količinah po 70 do 80 din. Zadnje dni je nekaterim prekupčevalcem zaplenjena večja količina predraga zaračunavnega saharina.

—

V KOPRU SO SE ZAGOVARJALI TIHOTAPCI

Koper, 20. avg. (Tanjug). — Pred okrožnim sodiščem v Kopru se je danes zagovarjal skupina 14 tihotapcev zaradi protizakonitega prenašanja blaga in hrane iz jugoslovenske cone STO v angloameriško cono. Od začetka 1949 do maja letos so oboženi iz špekulantov skozi odprtino in pokračil v orodje in druge predmete. Osumljeneč je prijet. Preiskava je še v teku.

—

KRATKE VESTI

17.000 MRTVIH so doslej našeli med ameriškimi žetami, ki se bore na Koreji. Skupne izgube znašajo 113.668 moš., od teh je 17.915 ujetih, 83.177 ranjenih, 13.267 pa jih pogrešajo.

65 PRIPADNIKOV zloglasne rasistične organizacije južnih držav Ku-Klux-Klan je pred nedavnim sodišče obodilo na zaporne kazni do štirih let. S to obsodbo nameravajo izkoristiti delovanje organizacije v vseh južnih državah Severne in Južne Karoline. „Velikega karavonika“ so ob sodili na štiri leta zapora, ker je bilček neko črno.

NENAVADEN KONEC SVOJE VOJASKE SLAVE je dosegel tukaj utonul poveljnik stil ZN v Koreji general Mac Arthur, ki je sedaj postal direktor velikega podjetja risalnih strojev „Remington“, ki ima 22 tovora v ZDA in 23 tovora v drugih državah sveta s skupno 36.000 delavci. Mesto direktorja mu bo leto vrglo 100.000 dolarjev, kot bivali general pa poleti tega prejema leto 19.548 dolari.

OB JUGOSLAVIJI OSBALI PELOPONEZA je ameriški arheolog odkril ruševine dvorca kralja Nestorja, osvajalca prastare Troje. V ruševinah se počeli na sled sionovini, naktu in ploščam z napisimi.

4. 9. 1952 ob 8. uri za Biščki vrh, Požegar Franc.

OBČINA ROGOZNICA

5. 9. 1952 ob 11. uri za Kicar pri Krajinči.

OBČINA JURSINCI

29. 8. 1952 ob 8. uri za Senčak pri Ferentči Francu;

29. 8. 1952 ob 10. uri za Kokolejnščak pri Bec Aloju;

30. 8. 1952 ob 8. uri za Hlaponci, ekonomija;

30. 8. 1952 ob 9. uri za Hlaponci pri Kokolu.

OBČINA POLENSAK

30. 8. 1952 ob 11. uri za Hlaponci pri kapeli;

30. 8. 1952 ob 13. uri za Hlaponci pri Sori Francu;

30. 8. 1952 ob 15. uri za Hlaponci pri gostilni Lah;

31. 8. 1952 ob 8. uri za Bertislavci pri mostu;

31. 8. 1952 ob 12. uri za Lasigovci na krizišču;

31. 8. 1952 ob 15. uri za Prerod na krizišču;

OBČINA GORISNICA

1. 9. 1952 ob 13. uri za Mezgovci, gasilski dom;

3. 9. 1952 ob 8. uri za Moškajnci, strojna lopa;

3. 9. 1952 ob 12. uri za Gorišnico v prosvetni dvorani;

4. 9. 1952 ob 8. uri za Zamušani pri Tomažič Geri;

4. 9. 1952 ob 13. uri za Tibolci pri Donaj Elizabeti.

OBČINA PODGORCI

5. 9. 1952 ob 8. uri za Podgorci pri gostilni Bombek;

5. 9. 1952 ob 14. uri za Bresnico pri Kavčič Rudolfu.

NAJVĒČJA ZELEZNISKA POSTAJA NA BALKANU

V Sarajevu so dogradili veliko železniško postajo ozkotirne in normalnotirne železnic. To je največja in najmodernejsa železniška postaja na Balkanu. Potrebna je bila zaradi močno naraslega prometa preko Sarajeva, zlasti po dograditvi madinske proge Samac-Sarajevo.

PUTNIK DOBI NOVE AVTOBUSKE

Beograd, 20. avg. Putnik je nabavil pri italijanski tovarni avtomobilov »OM« 30 luksuznih avtobusov, ki bodo razdeljeni podružnicam Putnika v vsej državi. V tej seriji je več avtobusov po 15 do 30 sedežev, primernih za krajše izlete.

VLADA ZDA BO PREVZELA JAMSTVO ZA IZVOZ V JUGOSLAVIU

Vlada ZDA bo dala jamstvo ameriškim tvrdkam za izvoz investicijskega blaga in Jugoslavijo. Kakor poroča ministristvo za zunanjne zadeve, je bil v Washingtonu sklenjen sporazum med vlado ZDA in vlado FLRJ o jamstvu ameriškim tvrdkam za izvoz investicijskega blaga v Jugoslavijo. Sporazum določa, da daje vlada ZDA po organih svoje uprave za vzajemno varnost (MSA) jamstvo ameriškim tvrdkam, ki izvajajo investicijsko blago v Jugoslavijo, da jim bo to blago plačano v doljarjih. Za primer, da bi se z jugoslovenske strani poslužili tega jamstva, se bodo vršila plačila za protivrednost teh dolarskih dobav v dinarjih v korist vlade ZDA za njene upravne izdatke v Jugoslaviji. V poučenih krogih sodijo, da bo sporazum olajšal nabavo raznega blaga pri posameznih ameriških tvrdkah.

KINO

Ameriški barvni film NEPTUNOVAC HCI

Vsako minuto smeh, vsako drugo pesem, vmes romantična ljubezen in revijske točke, to so glavne značilnosti barvnega revijskega filma »Neptunova hči«.

Esther Williams, v oblekah, ki so jo prinesle slavo (za navadne ljudi so to zgoj kopalne obleke) in Red Skelton kot lažni južnoameriški polo prvak, dajeta potrebno razgibanost bučni komediji zmešnav, ki jo slikovito podprtajo kopajoče se lepotice, glasbeni vložki in živahn polo tekme. Za smeh skrbí Betty Garrett, za ljubezen romantični Ricardo Montalban, ritem pa prima Xavier Cugat s svojim orkestrom.

Williamsovo in Skeltonovo dobro poznamo že iz »Plesa na vodi«, zdaj se nam predstavljajo še Betty Garrett, kot Estherina na »smožnicu hudo bolehačojoča sestra, Montalbanu pristoja vloga latinskega ljubimca kot po meri narejenega, Keenan Wynn (kmalu bomo uživali ob njegovem Planchetu v »Trebuškuških«) pa je bolevit, a ne znamenjava poslovni družabnik.

Franku Loeserju, ki je napisal za film glasbo, se je posrečilo nekaj pesmi, ki jih bomo najbrž kmalu poživljavali: »Sreč mi hitro bije« (My Heart beats faster), »Punčka, zunaj je mraz« (Baby, it's cold outside), »Taki so mi všedni« (I love those men).

Režiser Edward Buzzell je pognal deljanje v drevjem teku, Jack Donohue pa je pripravil revijske točke. Ni dvoma, da bo v filmu za vsakega nekaj.

Velik obisk letovišča Borl

Borl, 18. avgusta (Rv). V letošnji sezoni je poleg velikega števila prehodnih gostov, obiskalo letovišče Borl nize Ptuja nad 250 stalnih gostov, ki so našli svoj zasljeni mir in počitek ob dohodu med lepimi haloškimi griči in v osvežajoči Dravi ter v lepo urejenem letovišču Borl. S tem letoviščem je pridelal ptujski okraj zanimivo privlačno izletniško točko, ki privabljajo nedeljo za nedeljo zraven večjega števila gostov iz raznih predelov Slovenije tudi goste iz sosednje Hrvatske. V tem času je v letovišču nad 25 družin. Po izjavah letoviščnih gostov sodeč bo letovišče drugo leto še bolj obiskano.

Malo jih bo šlo na obiranje hmelja

Cirkulane, 10. avgusta (RJ). Iz težav, kakor so bile glede haloškega prebivalstva opisane v zadnjih številkah Ptujskega technika, si poskuša pomagati zlasti mladina na ta način, da se je pripravila na akcijo za obiranje hmelja v Savinjski dolini, vendar bo tudi na to akcijo odšlo samo nekaj skupin po 3 do 4 dekleta, ker je letos tudi pridek hmelja slabši kot je bil sicer. Na to akcijo je odhajalo iz Haloz vedeni več skupin po 20 mladih ljudi.

Po pogledu KZ Velika Nedelja, Dornava, Rogoznica, Markovci in Gorisnica, ki jim je odobren večmilijonski kredit, bi tudi v Cirkulancih nadaljevali z graditvijo Kulturnega (zadržnega) doma, pri čemer bi našli zaposlitve vsaj nekaj najpotrebnnejših delovnih moči, ležal, da ni tu nikogar, ki bi se resno lotil nadaljevanja graditve tega doma.

Pri Varaždinu naplavljeni Ursič

Središče, 12. avg. (LP). Pred dnevi utopljenega 26-letnega Ursiča Franca je Drava naplavila pri Varaždinu.

Od kod ima toliko denarja?

Ptuj, 18. avg. (LP). Pred par dnevi je kupil komaj 14-letni deček v komisiji trgovini v Ptaju razne predmete za vrednost nad 20.000 din (2 ročni ur, daljnogled in drugo). Ker je bil to reden deček takne starosti, so se zanj posamezali organi oblasti, ki svetujejo prodajalcem komisijskih trgovin, naj jim ne gre tolko za prodajo predmetov kot za vprašanje, od kod lahko dobijo otroci tako visoke zneske denarja.

Zopet je kradel kolesa

Apače, 18. avg. (LP). Vidovič Franc, ki gradi tukaj stanovanjsko hišo, je znani javnosti ptujskega okraja že od lani, ko je bil obsojen na 8 mesecev zapora, katera kazen pa vzgojno ni zalegla, ker se je ponovno lotil nepočetnega posla na škodo lastnikov koles. Iz hodnika sodišča v Ptaju je zmanjšalo 2. 6. t. l. Mercu Francu iz Ljubljave dobro ohranjeno kolo. Vidovič ga ni dolgo imel. Da mu ne bi prišli na sled, ga je prodal v Celje, za kar se bo zopet zgodil.

Rojstva, poroke in smrti

v juliju

Središče